

Tegendraadse beschouwingen

Hasselt, 16 Oktober 2023

Het interview met Kristien Hemmerechts (1)

“Ik heb in mijn vrienden- en kenniskring nogal wat rabiante atheïsten. Die verslikken zich in hun koffie als ze dit lezen. Ze zullen zeggen: Kristien wordt wel oud, hè. Ze is aan het dwalen. Anderen zullen zeggen dat ik *een vijs ben verloren*.”

“Het is bijna een taboe om te zeggen dat je kerkelijk bent. Mensen schamen zich daarover. Gek toch. Vroeger móést je naar de kerk, nu mag het bijna niet meer. Mijn eerste gedachte was ook: nee, dat is privé.”

Het interview met Kristien Hemmerechts (2)

“Religie komt in onze media nooit aan bod, tenzij het over seksueel misbruik gaat. In Nederland praten ze daar veel opener over.”

“Ik duwde het van mij weg, net zoals sommige homoseksuelen dat doen: ik wil niet dat anderen dat te weten komen.”

Vraag: is dit de illustratie van een tolerant, progressief Vlaanderen?

Reacties vanuit de 'christelijke' hoek

- Vanuit progressieve hoek: weg met Christendom en kerk.
- Vanuit conservatieve hoek: tegenreactie die zich doorgaans uitsluitend richt op de culturele traditie van het christendom (ook om vreemdelingen buiten te houden): 'identitair' of cultuurchristendom.
- De uitspraak van veel gelovigen: "Wat hebben ze ons vroeger toch wijsgemaakt?": het statuut van 'religieus' christendom.
- De uitspraak van veel jongeren: de levensbeschouwelijke vragen worden nog weinig gesteld, laat staan dat antwoorden (vanuit kerk en christendom) nog worden gegeven: het statuut van 'religieus' christendom.

Hoe dan wel spreken over religie en geloof?

- a) Spreken over God: verwevenheid mens-, wereld- en Godsbeeld
- b) Het verschil tussen hoe-vragen en waarom-vragen
- c) Andere taal nodig dan de klassieke taal: hoe incarnatie verwoorden?

Over eeuwige vragen

- Wie is de mens?
- Wat is de plaats van de mens in de wereld?
- Is er meer dan de zichtbare en meetbare werkelijkheid?

DE METAFYSISCHЕ TRINITEIT

En
voorbijgaande
antwoorden

- de vragen blijven, maar de antwoorden veranderen
- Drie grote tijdvakken
 - De premoderne cultuur
 - De moderne cultuur
 - De postmoderne cultuur
- De cultuurwet van de ongelijktijdige gelijktijdigheid

Ongelijktijdige gelijktijdigheid

- Theoretisch zijn veranderingen met elkaar verweven
- Praktisch treden die veranderingen op in een bepaalde volgorde
 - Eerst verandert het wereldbeeld
 - Vervolgens verandert het mensbeeld
 - Ten slotte verandert het Godsbeeld

De premoderne cultuur

MENS

WERELD

GOD

Niet autonoom

organisme

Ja, bewijsbaar

De moderne cultuur

Mens

Wereld

God

Autonoom

Mechanisme

? /Neen

De postmoderne cultuur

Wereld

Mechanisme of organisme

Mens

Autonoom/niet-autonoom

God

?/ja/nee/ Wie?

Op zoek naar een nieuw wereldbeeld

➤ *Wetenschappelijke evolutie*

➤ *Het maatschappelijke debat*

- *Green deal en digitalisering: klimaat versus milieu*
- “De Commissie stelt voor binnen de EU meer zelf te ontginnen en te verwerken, desnoods ten koste van het milieu.”/ De stikstof wordt misschien aangepakt, maar andere milieuproblemen worden alleen maar groter.”

Op zoek naar een nieuw mensbeeld

- *Autonomie en zelfbeschikking: rationaliteit (AI) en zelfexpressie (nationalisme – woke)*
- *Identiteitspolitiek als symptoom*
 - *Oppervlakkige, uitwendige identiteit*
- *De uitdaging van een morele identiteit*
 - *Lege identiteit en identiteitspolitiek als communicerende vaten*
 - *Morele identiteit en zelfbeschikking. De vergeten cruciale nuance*

Op zoek naar een nieuw Godsbeeld

➤ *Het postrevolutionaire klimaat*

➤ *De eeuwige vragen van de mens*

- *Voortschrijdende disciplinerings*

- *Excarnatie*

- *De vergeten cruciale nuance: Incarnatie en menselijke vervulling*